

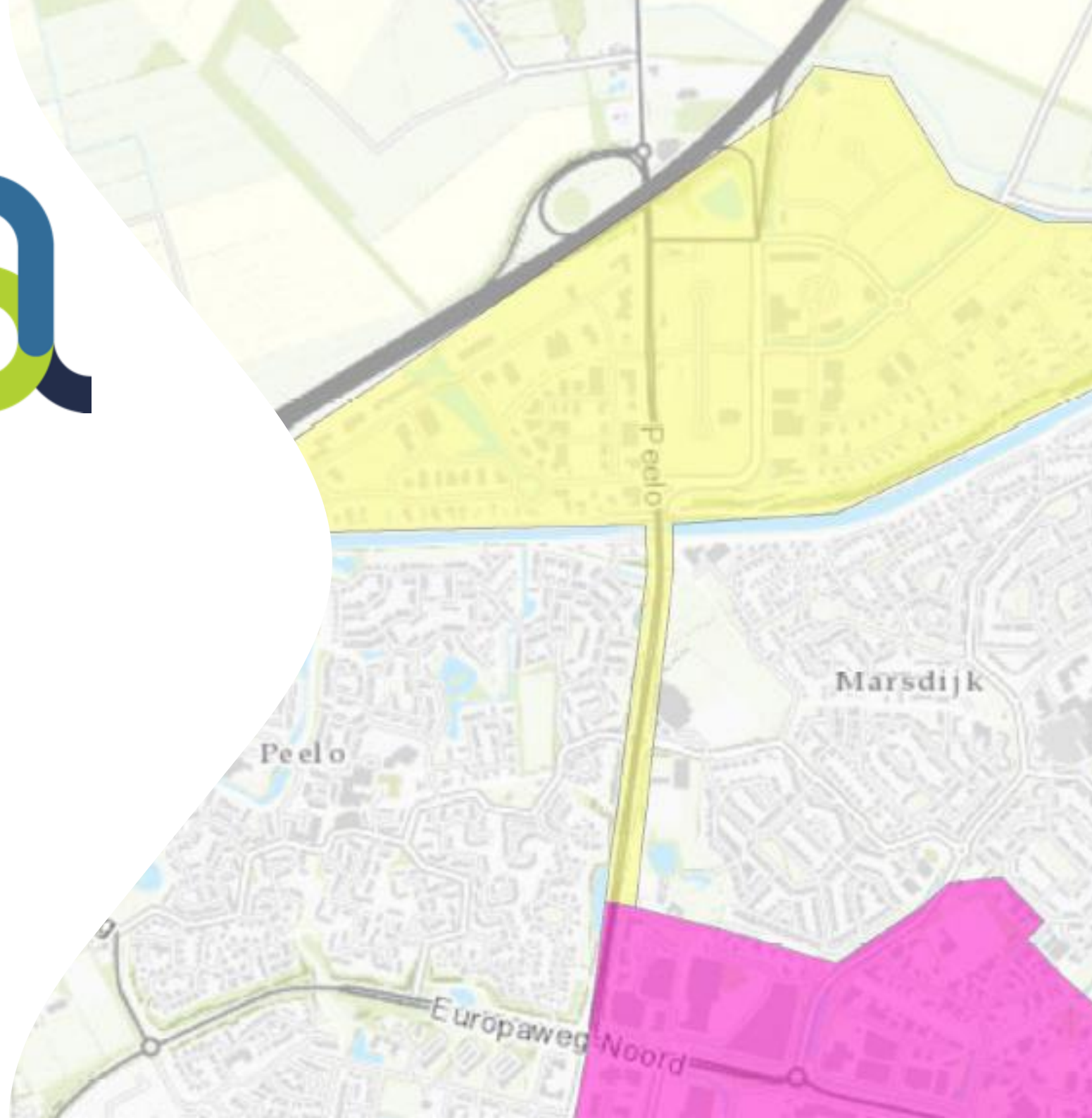

ONDERNEMEND
ASSEN

Masterplan Kring Noord Assen

16 JULI 2021

INHOUDSOPGAVE

Inleiding	P.3
Ambitieweb kring Noord	P.4
Visie kring Noord	P.5
Ambitieweb thema's	
- Energie	P.6
- Vestigingsklimaat	P.9
- Materialen	P.10
- Bodem	P.11
- Water & klimaatadaptatie	P.12
- Ruimtelijke kwaliteit	P.13
- Ecologie	P.14
- Ruimtegebruik	P.15
- Welzijn/leefomgeving	P.16
- Economische zekerheid	P.17
- Bereikbaarheid	P.18
- Sociale relevantie	P.19
Focus Ondernemend Assen en Noord <i>Activiteiten en projecten</i>	P.20

Dit is een interactief document via de 'knoppen' en verwijzingen kan u door dit document navigeren. Via 'home' komt u altijd weer bij dit overzicht uit.

Doel, aanpak en leeswijzer

Aanleiding

Ondernemend Assen is een ondernemersvereniging en vertegenwoordigt zo'n 450 leden. Binnen Ondernemend Assen bevinden zich drie branches (Zorg, Onderwijs en Overheid/Defensie) en vier kringen. De ondernemers zijn ingedeeld in deze vier kringen op basis van de locatie van het bedrijf. De kringen Stadsbedrijvenpark (SBP), Zuid-West en Noord zijn specifieke locaties in Assen. De kring Ondernemers Niet Gevestigd op Bedrijventerrein (ONB) zijn verspreid over de stad en, zoals de naam suggereert, niet gevestigd op een bedrijventerrein. Voor elke kring spelen er andere onderwerpen en elke kring heeft zijn eigen aandachts- en ontwikkelingspunten. Ondernemend Assen heeft de missie om de belangen van de leden te behartigen en continu bij te dragen aan een beter vestigingsklimaat en het realiseren van projecten met stakeholders waarvan de resultaten direct voor de leden merkbaar zijn. In lijn met deze missie is er voor elke kring een Masterplan opgesteld.

Doel Masterplan

Het doel van de Masterplannen is om de bedrijventerreinen, de daarop gevestigde bedrijven en de ondernemers niet gevestigd op een bedrijventerrein, toekomstbestendig(er) te maken. Dit kan door hen te helpen bij bepalen van de optimale bedrijfsvoering binnen de kaders van veranderende wet- en regelgeving en hun ambities op het vlak van verduurzaming. Samen met de ondernemers zijn er stippen aan de horizon gezet door activiteiten en ideeën om te zetten in projecten die in de komende 5-10 jaar bijdragen aan het behalen van het gestelde doel. Hiermee geeft het Masterplan ook invulling aan een ander belangrijk doel: het vergroten van de ledenbetrokkenheid.

Aangezien er bij elke kring andere zaken aan de orde zijn en/of prioriteit hebben, is er voor elke kring een apart Masterplan opgesteld, samen met de ondernemers van die kring. Op deze manier is en blijft het plan: **Door ondernemers voor ondernemers**. In de jaarplannen van Ondernemend Assen wordt opgenomen welke acties er voor dat jaar aan de beurt zijn.

Proces

Om een goed beeld te krijgen van de huidige situatie, uitgangspunten en relevante ontwikkelingen, is door middel van een vragenlijst en interviews informatie verzameld bij de ondernemers. De interviews en de vragenlijst vormen samen de basis voor het opstellen van het Masterplan en de daarin verwoorde ambities.

In een digitale werksessie is deze ambitie voorgelegd aan het kernteam. Het kernteam bestaat uit een vertegenwoordiging van kringleden en leden van het bestuur van Ondernemend Assen. In de werksessie is de ambitie voor de kring getoetst en vastgesteld. Op basis daarvan zijn ideeën voor activiteiten en projecten geïnventariseerd.

De input uit de werksessie, interviews en vragenlijst zijn toen verwerkt in een concept-Masterplan. Het ingevulde Ambitieweb uit deze vier concept-Masterplannen is in een webinar gepresenteerd aan de leden van alle kringen en verder aangevuld op basis van hun input. In de laatste werksessie met het kernteam is het concept-Masterplan aangescherpt en vervolgens verwerkt tot een definitieve versie.

Het Ambitieweb

Bij dit project gebruiken we het Ambitieweb, een praktisch hulpmiddel voor het inzichtelijk maken van ambities. Het Ambitieweb is een visuele weergave van duurzaamheidsthema's en de daaraan gekoppelde ambitieniveaus. Het begrip duurzaamheid is uitgesplitst in 12 thema's: Energie, Materialen, Bodem, Water & klimaatadaptatie, Ecologie, Ruimtegebruik, Ruimtelijke kwaliteit, Welzijn/leefomgeving, Sociale relevantie, Economische zekerheid, Vestigingsklimaat en Bereikbaarheid. Het Ambitieweb kent drie ambitieniveaus, te weten: minimaal, bovengemiddeld of maximaal, die gezamenlijk vastgesteld worden op basis van de prioriteit voor het thema of voor een groep ondernemers. Het Ambitieweb is per kring ingevuld en wordt op de volgende pagina toegelicht.

Leeswijzer

Het onderliggende document is het Masterplan voor de kring Noord. Het ingevulde Ambitieweb op pagina 4 geeft de mate weer waarop ondernemers in de kring willen inzetten op de 12 thema's. De visie van de kring is weergegeven en laat zien waar de ondernemers gezamenlijk naartoe willen werken. Daarna zijn de thema's op volgorde van ambitieniveau toegelicht en wordt per thema omschreven welke ambitie er gesteld is. Aanvullend zijn mogelijke acties/activiteiten/plannen per thema omschreven. Tot slot zijn de mogelijke projecten en bijbehorende activiteiten in een tabel weergegeven.

AMBITIEWEB NOORD

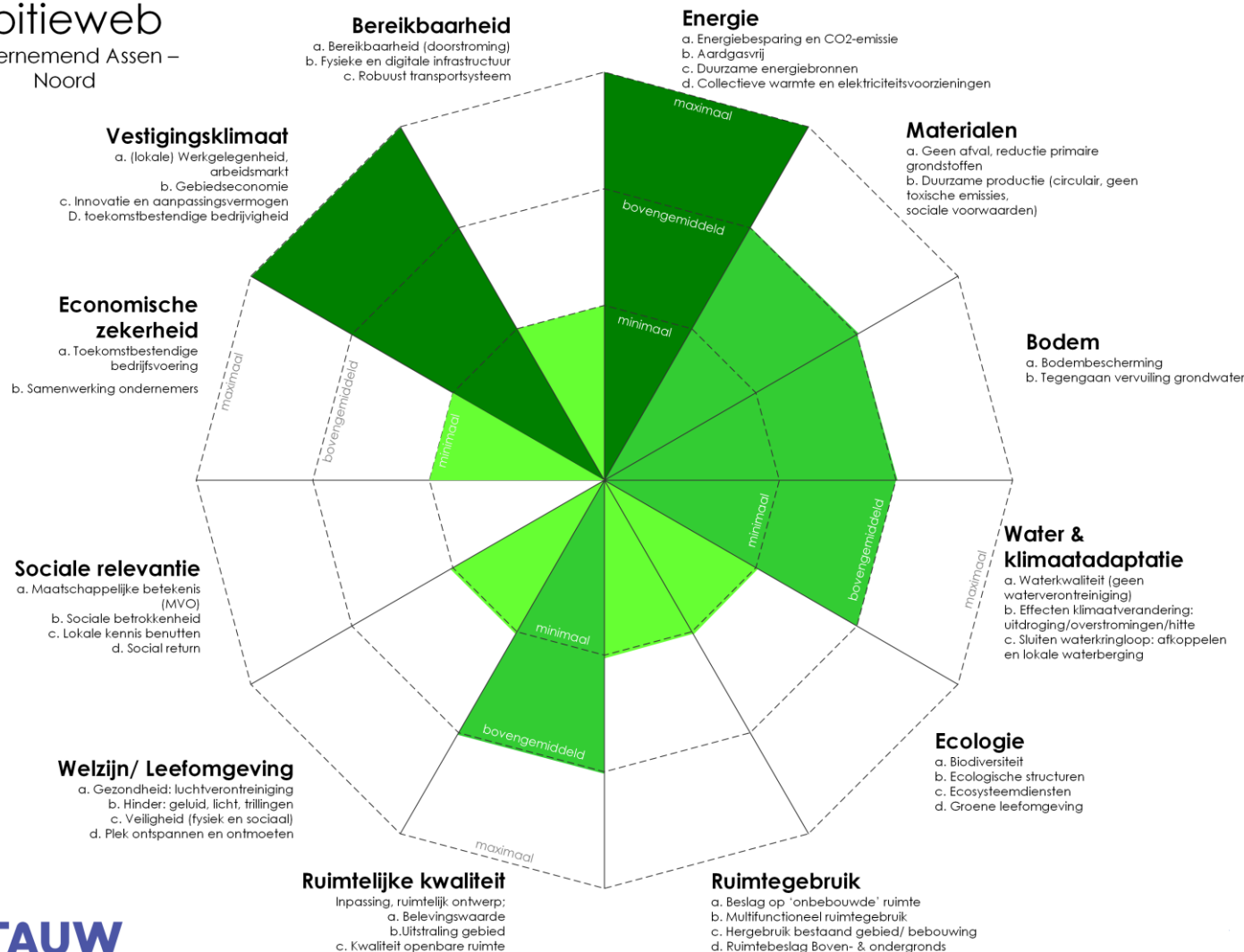
Ambitieweb Noord

Het Ambitieweb is een grafische weergave van de verkregen informatie uit de vragenlijst, interviews en de werksessie. Met behulp van de vragenlijst hebben de leden input geleverd op alle twaalf thema's. In de interviews is de uitkomst getoetst en bijgesteld. Die uitkomst is in een concept-Ambitieweb beschreven en vervolgens besproken in de werksessie. Door de link te leggen met ontwikkelingen en wet- en regelgeving, is in de werksessie de laatste aanscherping aangebracht. Het definitieve Ambitieweb geeft een overzicht van de ambities op de twaalf thema's voor de kring Noord.

Op de twee thema's **Energie** en **Vestigingsklimaat** is de ambitie maximaal. Een bovengemiddelde ambitie is er voor de thema's Materialen, Bodem, Water & klimaatadaptatie en Ruimtelijke kwaliteit. Daarnaast zijn er nog vijf thema's waarop de ambitie minimaal is omdat dit minder aansluit bij de ondernemers en de kring Noord.

Op de volgende pagina's worden de individuele thema's verder toegelicht. De thema's worden op volgorde van ambitie uitgewerkt waarin trends, ontwikkelingen en kring specifieke wensen en plannen zijn beschreven.

Ambitieweb Ondernemend Assen – Noord

Inleiding visie

De visie komt voort uit de ideeën die zijn geïnventariseerd, de wet- en regelgeving, trends en ontwikkelingen en de ambities die er liggen voor kring Stadsbedrijvenpark. Deze visie wordt verwezenlijkt door middel van de projecten die opgesteld zijn op basis van de ideeën en activiteiten genoemd door de leden van deze kring. Bepaalde ontwikkelingen of regelgeving kunnen invloed hebben op de prioriteren van de projecten, waarbij het van belang is om deze projecten tijdig te agenderen.

Plannen van de thema's

Kring Noord is op te delen in twee terreinen, Peelerpark en Messchenveld. Het Peelerpark bestaat voornamelijk uit bedrijven, waarbij het Messchenveld een mix is van werken en wonen. Kring Noord is een overzichtelijk en goed afgebakend gebied waardoor ondernemers elkaar snel kunnen vinden om samen te werken op overkoepelde thema's. Hierbij is het belangrijk dat de thema's aansluiten bij het directe belang van ondernemers. Energie is een thema dat hier geschikt voor is, omdat er bijvoorbeeld gezamenlijke inkoop van energie kan plaatsvinden. Of omdat er gezamenlijke inkoop van duurzame energiebronnen (bijvoorbeeld zonnepanelen) te realiseren is.

De verbinding tussen ondernemers kan gelegd worden door middel van informatieve bijeenkomsten en kennissessies. Door ondernemers bij elkaar te brengen, ontstaan er gesprekken en worden plannen gemaakt. Ondernemend Assen zal daarin de ondersteunde en begeleidende rol nemen.

Kring Noord zet zich in om een plek te bieden waar ondernemers zich willen vestigen. We bieden een netwerk waar samenwerking plaatsvindt op de thema's die belangrijk zijn voor het bedrijventerrein en de ondernemers.

“Wij zijn actief betrokken en in gesprek over het verbeteren van het vestigingsklimaat, waardoor uitbreiding en vestigen gemakkelijker wordt. Op de belangrijke thema's voor kring Noord, zoals energie en de openbare ruimte, zorgen gezamenlijke projecten voor voortgang en toekomstbestendig bedrijventerreinen.”

Thema: Energie (maximaal) (1/2)

Door de energievraag te verminderen en meer duurzame energie te gebruiken, neemt de uitstoot van broeikasgassen (zoals CO₂) af. Dat is belangrijk om de mondiale klimaatverandering te beperken. CO₂ komt vooral in de atmosfeer bij de verbranding van fossiele brandstoffen voor energieopwekking. Als we bij ruimtelijke ontwikkelingen kansen voor energiebesparing en het opwekken van duurzame energie benutten, dragen we bij aan de energietransitie en aan een duurzame leefomgeving.

Waarom is het thema belangrijk?

Wet- en regelgeving, trends en ontwikkelingen

Nederland werkt aan duurzame, betrouwbare en beschikbare energie die voor iedereen betaalbaar is. In 2020 is 14% van alle gebruikte energie in Nederland afkomstig uit duurzame bronnen. De Rijksoverheid wil dat dit in 2030 minimaal 27% is. In 2050 moet de energievoorziening bijna helemaal duurzaam zijn. De CO₂-uitstoot is dan met 95% verminderd. Vanuit de overheid wordt geld vrijgemaakt voor duurzame energieproductie. De SDE ++2021 subsidie voor hernieuwbare energie is tussen 21 september en 14 oktober 2021 aan te vragen.

Gemeente Assen sluit aan bij deze landelijke doelstellingen en wil in 2050 CO₂-neutraal zijn. Daarnaast stelt het landelijke beleid dat per 1 januari 2023 moet elk kantoor groter dan 100 m² minimaal energielabel C hebben. Als panden niet aan deze eis voldoen, mag het gebouw niet als kantoor in gebruik zijn. Dit geldt alleen voor de kantoorruimtes en niet voor werkplaatsen e.d. Ook voor monumentale panden geldt dit niet. Wel geldt de eis voor kantoorruimtes in een werkplaats als het kantoor groter is dan 100 m².

In de Visie Energietransitie 2016-2020 benoemde de gemeente Assen deze doelen voor de energietransitie:

- 2020: 14% van alle energie in Assen wordt duurzaam opgewekt en er wordt 10% energie bespaard
- 2030: De gemeentelijke organisatie is CO₂-neutraal
- 2040: De gebouwde omgeving van Assen is CO₂-neutraal
- 2050: Gehele gemeente klimaatneutraal

CO₂-uitstoot

Grote bedrijven in Nederland betalen (vaak) voor hun CO₂-uitstoot en er is een maximale uitstoot vastgesteld voor deze bedrijven. De kans is groot dat deze verplichting in de (nabije) toekomst ook gaat gelden voor kleine bedrijven. De kostprijs om een ton CO₂ uit te stoten, is nu bijna 30 euro, maar het lijkt erop dat deze prijs gaat verdubbelen de komende jaren. Als ondernemer is het verstandig om rekening te gaan houden met deze ontwikkelingen. In de Visie Energietransitie is te zien dat de gemeente Assen het doel heeft gesteld dat in 2040 de gebouwde omgeving van Assen CO₂-neutraal is. Dit vergroot de kans dat de ondernemers van Assen hier ook mee te maken gaan krijgen.

CO₂-uitstoot en daarmee de CO₂-voetafdruk is onder te verdelen in drie onderdelen. Scope één gaat over de directe CO₂-uitstoot die veroorzaakt wordt door eigen bronnen binnen de organisatie (verwarmingsinstallaties, eigen (vracht)auto's, etc.). Scope twee omvat de indirecte uitstoot van CO₂ door opwekking van verbruikte energie die niet intern is opgewekt, bijvoorbeeld door een elektriciteitscentrale. Scope drie betreft de indirecte CO₂-uitstoot veroorzaakt door bedrijfsactiviteiten van een andere organisatie. Dit kan voortkomen uit productie of winning van ingekochte grondstoffen en uitbestede werkzaamheden, zoals goederenvervoer. Hierop heeft het bedrijf/ondernemer geen directe invloed. Door vroegtijdig bewust te zijn van de eigen CO₂-uitstoot is het mogelijk om te anticiperen en voor te bereiden op een toekomstige CO₂-prijs.

De CO₂-prestatieladder is het duurzaamheidsinstrument van Nederland dat gebruikt wordt om bedrijven (en overheden) te helpen bij de reductie van CO₂ en kosten. Naast kostenbesparing heeft de CO₂-prestatieladder ook een voordelig effect op het imago van een bedrijf en draagt bij aan maatschappelijk verantwoord ondernemen. Er zijn CO₂-prestatieladder certificeringen die laten zien op welk niveau het bedrijf opereert.

Thema: Energie (2/2)

Belang kring Noord

De enquête en de gesprekken met ondernemers van kring Noord maken duidelijk dat het thema Energie voor de kring mogelijkheden biedt. Ondanks dat gevestigde bedrijven vaak al een regeling hebben met energieleveranciers, worden mogelijkheden gezien in het collectief inkopen van energie, gezamenlijk werken aan het behalen van energielabel C (of hoger), verkennen van andere energiebronnen (waterstof voor productiebedrijven, restwarmte), (gezamenlijke) zonnepanelen op daken. Daarnaast is er ook nog een hele verbetering te behalen in de isolatie van bedrijfspanden.

Er is ook veel vraag naar meer informatie over dit onderwerp en hoe dit geregeld is bij andere bedrijven. Een vorm van kennisdeling is dan ook een verbeterpunt.

Plannen en acties kring Noord

Een aantal ideeën/projecten is naar voren gekomen tijdens het ophalen van informatie en in de werksessie. De volgende ideeën zijn geformuleerd:

- Kennisdeling door middel van sprekers over ontwikkelingen en wet- en regelgeving
- Verkennen van (lokale) alternatieve energiebronnen
- Bedrijfsbezoeken bij CO₂-neutrale bedrijven
- Coöperatieve aanpak waar overschot energie aan anderen geleverd wordt
- Ondersteunen bij platte daken benutten voor zonnepanelen (gezamenlijk inkoop en uitvoering)
- Actieplan voor het behalen van energielabel C
- Collectief inkopen voor betere inkooprijzen
- Isolatiemogelijkheden onder de aandacht brengen

- Visie voor warmtetransitie opstellen en gemeente hierin betrekken

Aanpak CO₂

Voor de korte termijn is vooral scope één van belang, de directe CO₂-uitstoot van het eigen bedrijf. De eerste stap is bewustwording creëren en het informeren van leden van Ondernemend Assen. Als deze stap gemaakt is, kan verder gekeken worden naar de uitstoot van het bedrijf en kan gewerkt worden aan een CO₂-prestatieladder certificering.

Plannen voor de aanpak van CO₂-uitstoot:

- Informeren en inspireren
- Onderzoek om de CO₂-uitstoot weer te geven per bedrijf
- Verminderen van CO₂-uitstoot (o.a. door isolatie)
- Werken aan een CO₂-prestatieladder certificering

Een mogelijke aanpak om aan de slag te gaan met het thema energie is opgenomen als [bijlage 1](#).

Thema: Vestigingsklimaat (maximaal)

Vestigingsklimaat heeft betrekking op enerzijds de bedrijvigheid in een gebied en anderzijds op de economische vitaliteit van de bevolking. Beide dragen bij aan een duurzame (lokale) economie. Het vestigingsklimaat voor bedrijven is gebaat bij het innovatie en –aanpassingsvermogen van de lokale economie. Infrastructurele projecten kunnen het vestigingsklimaat verbeteren, bijvoorbeeld door de bereikbaarheid van bedrijventerreinen te vergroten door de aanleg van nieuwe infrastructuur. Het vestigingsklimaat voor de bevolking wordt verbeterd door de werkgelegenheid op lange termijn, die past bij de ontwikkeling en vaardigheden van de regionale beroepsbevolking.

Waarom is het thema belangrijk?

Wet- en regelgeving, trends en ontwikkelingen

Gemeente Assen heeft recentelijk (2021) een Omgevingsvisie opgesteld die beschrijft hoe Assen er in 2030 uit moet komen te zien en daarmee de focus aan te brengen op de ontwikkelingen. Hier staat het versterken van de aantrekkingskracht van Assen centraal, zowel sociaal als economisch. Het versterken van de lokale economie (creëren van werkgelegenheid) is één van de belangrijke speerpunten in het bestuursakkoord. Daarbij gaat het onder andere om het bieden van aantrekkelijke bedrijventerreinen. De gemeente wil het vestigingsklimaat versterken door huidige bedrijventerreinen een 'eigen profiel' te geven. Deze sociaal economische verbetering heeft in grote mate samenhang met de meeste andere thema's uit dit Masterplan. Door een goede (digitale) bereikbaarheid, verzorgde omgeving, innovatieve bedrijven en aantrekkelijke locatie is het vestigingsklimaat al voor een groot deel ingevuld. Hierbij geldt: behoud wat goed is, verbeter waar mogelijk en laat zien waarvoor men in Assen moet zijn.

Belang kring Noord

In kring Noord is sprake van leegstand en veel lege kavels. In het verleden zijn er wel gegadigden geweest om zich te vestigen op één van de kavels, maar dit is vaak geen realiteit geworden. Mogelijk heeft dit te maken met de hoge grondprijzen, de regels van de gemeente en de aantrekkingskracht van de stad Groningen. Daarnaast zijn er voornamelijk grote percelen beschikbaar en zijn kleine percelen veelal bezet.

Kring Noord ziet mogelijkheden in het verbeteren van het vestigingsklimaat door verruiming van de gestelde regels. Hierbij is het van belang de huidige gebruikers niet te passeren. Zo kunnen reeds/recent gevestigde ondernemingen een verlaging van de grondprijzen voor nieuwe ondernemers als oneerlijk ervaren. Daarnaast kunnen de regels voor vestiging aangepast worden voor bepaalde typen bedrijven, zoals bedrijven met een groen karakter die mogelijk een toevoeging zijn voor het gehele bedrijventerrein (bijv. circulaire economie). Hiervoor kunnen aanvullende eisen geformuleerd worden. In het bestemmingsplan staat dat een groot deel van het bedrijventerrein de bestemming 'kantoor' heeft. Dit lijkt, zeker met de pandemie, achterhaald en thuiswerken zal steeds vaker plaatsvinden, waardoor kantoren minder nodig zijn. Voor ondernemers die wel kantoorruimte nodig hebben, kan gebruik gemaakt worden van verzamelgebouwen waar verschillende ondernemers zich kunnen vestigen.

Met een afname in de vraag naar (grote) bedrijfspanden en een toename in de vraag naar woningen is het ook mogelijk om in de uithoeken van de bedrijventerreinen over te gaan naar een woon-werkgebied. Ook is het mogelijk om huidige kavels op te knippen in kleinere kavels, zodat kleinere ondernemingen zich gemakkelijker kunnen vestigen.

Plannen en acties kring Noord

Om het vestigingsklimaat te verbeteren, voeren we een verkennend gesprek met de gemeente Assen waarin we onderstaande punten bespreekbaar maken. Vervolgstappen bepalen we op basis van de uitkomsten van dit verkennend gesprek.

- Aantrekken van duurzame bedrijven en vestigen voor 'groene' bedrijven makkelijker maken
- Verkennen of het gebied waar wonen en werken te combineren is, uitgebreid kan worden aan de buitenrand van het terrein
- Ondernemers samen brengen voor gedeelde bedrijfsloodsen (Peelerpark)
- Kavels opknippen zodat kleine ondernemers zich kunnen vestigen (oog houden voor groen)
- 'Kantoor'-functie wijzigen in het bestemmingsplan, zodat ook andere bedrijven zich kunnen vestigen
- Lege panden aantrekkelijker maken om in te vestigen

Thema: Materialen (bovengemiddeld)

De circulaire economie (CE) is een economisch systeem waarin het minimaliseren van materiaalgebruik, hergebruik van materialen die elders vrijkomen, en het toepassen van materialen die hernieuwbaar of niet schaars zijn, centraal staat. Hierdoor blijven eindige grondstofvoorraden (langer) beschikbaar en worden afval en schadelijke emissies naar bodem, water en lucht zoveel mogelijk voorkomen.

Waarom is het thema belangrijk?

Wet- en regelgeving, trends en ontwikkelingen

Nederland heeft grote ambities op dit thema: In 2030 moet Nederland al 50% minder primaire grondstoffen gebruiken (mineralen, metalen en fossiel) en in 2050 draait onze economie volledig circulair. Dit is hard nodig om de doelen van het Klimaatakkoord te halen. Dit betekent natuurlijk ook dat bedrijven in 2030 ook minimaal 50% minder mineralen, fossiele grondstoffen en metalen moeten gebruiken.

Omdat de circulaire economie gaat om het veranderen van het huidige economisch systeem is het beleid vaak specifiek gericht op materialen, producten of sectoren. Beleid verplicht alle bedrijven om te scheiden en bedrijfsafval in te zamelen, zodat het gerecycled kan worden. Het doel was dat in 2020 75% van het bedrijfsafval gescheiden is.

Recycling is een onderdeel van de circulaire economie, maar circulaire economie gaat nog een stap verder. Bij recycling gaat het om het verwerken van een product zodat er iets nieuws van gemaakt kan worden. Echter, gaat de kwaliteit van materialen tijdens het recyclingproces achteruit, dan leidt het recyclingproces ook tot milieu impact, en kunnen de meeste materialen daardoor niet oneindig vaak gerecycled worden. In de circulaire economie wordt de waarde behouden en gaat het vooral om hergebruik van complete objecten of onderdelen.

In de toekomst zal het beleid zich richten op hoe bedrijven inkopen en produceren, hoe ze producten op de markt brengen, en hoe verantwoordelijkheid voor het product na verkoop moet veranderen. Dit kan bijvoorbeeld door producentenverantwoordelijkheid die nu al geldt

voor vijf producten. Hierbij worden producenten verantwoordelijk gesteld voor het verbeteren van het afvalbeheer van producten en de financiering hiervan. Dat betekent dat de producent verantwoordelijk blijft voor het verkochte product en de wijze van verwerking. De verwachting is dat er in de komende jaren nog meer producten bijkomen.

Belang kring Noord

De ondernemers van kring Noord zien het belang en de noodzaak om samen te werken op dit thema. Ook is verbetering hierop nodig en Noord is hier nog niet op voorbereid. Het is een belangrijk thema, maar omdat elk bedrijf anders is, wordt het een opgave om dit samen te brengen. Veel ondernemers weten ook nog niet precies wat hieronder verstaan wordt en wat de mogelijkheden zijn. Het delen van kennis over het thema is wenselijk om mensen te activeren hiermee aan de slag te gaan. Daarnaast is een inzamelactie of een inzamelpunt voor verschillende soorten afval een manier om grondstoffen te recyclen.

Plannen en acties kring Noord

Een aantal ideeën/projecten zijn naar voren gekomen tijdens het ophalen van informatie en in de werksessie. De volgende plannen zijn gedefinieerd:

- Kennisdeling door middel van sprekers over ontwikkelingen en wet- en regelgeving
- Bedrijfsbezoeken of pitch door ondernemer die al circulair gebruikt maakt van materialen
- In kaart brengen van alle soorten afvalstromen in Noord
- Inzamelpunt(en) voor plastic, glas, metalen en vetten (afvalscheiding)
- Inzamedag(en) voor elektronische apparatuur
- Bedrijven samen brengen om samen te werken aan een grondstofkringloop
- Samenwerking met de gemeente zoeken om tijdelijk circulaire bedrijfsvoering te stimuleren totdat circulariteit een erkende waarde krijgt.

Thema: Bodem (bovengemiddeld)

Het bodem- en grondwatersysteem is de basis van een gezonde (leef)omgeving. Dit systeem is kwetsbaar voor vervuiling, omdat het watersysteem zich niet aan grenzen houdt. Daarom moeten we vervuiling zoveel mogelijk voorkomen, zodat we niet te maken krijgen met vervuiling van de burens of andersom. In de toekomst zal de bodem ook steeds beter beschermd worden door regelgeving, omdat het belangrijk is voor gewasbestrijding, fossiele brandstoffen, chemische stoffen en afvalbeheer.

Waarom is het thema belangrijk?

Wet- en regelgeving, trends en ontwikkelingen

Vervuiling blijft een actueel thema. Recentelijk zijn er bijvoorbeeld nieuwe verontreinigende stoffen (PFAS) geïdentificeerd die invloed hebben op de bodem, grondprijs en gezondheid. Momenteel zijn er geen zeer zorgwekkende stoffen (ZZS) in opkomst die mogelijk de huidige regels veranderen. Echter, deze ontwikkelingen en bevindingen zullen in de toekomst plaatsvinden voor bijvoorbeeld microplastics. Het is dan ook wenselijk om hierop vroegtijdig in te spelen wanneer dit mogelijk is.

Met oog op de nieuwe Omgevingswet zullen de volgende punten leidend zijn:

- het beschermen van de bodem tegen nieuwe verontreinigingen en aantastingen
- het evenwichtig toedelen van functies aan locaties
- het duurzaam en doelmatig beheren van de resterende historische verontreinigingen

Het gehanteerde uitgangspunt is de zogeheten 'toevalsvondst'. Als het redelijke vermoeden bestaat dat een verontreiniging wordt aangetroffen, zullen passende maatregelen getroffen moeten worden. In elk geval blijft de bodemkwaliteit de verantwoordelijkheid van de eigenaar.

Voor grondafvoer en grondroering zal nieuw beleid opgesteld worden dat in lijn is met de Omgevingswet. Grondverzet beperken door grond te hergebruiken op eigen terrein is dan ook het meest wenselijk.

Belang kring Noord

Veel ondernemers van kring Noord zijn al actief bezig vervuiling te voorkomen. Bedrijven regelen dit voornamelijk individueel en zorgen ervoor dat anderen geen last ervaren. Dit maakt het ook gelijk een belangrijk thema. Men wil geen verontreiniging (van anderen) in de grond. Actueel blijven op dit thema is ook wenselijk, om op deze manier vroegtijdig te kunnen handelen/anticiperen op veranderende regelgeving. De actie die hiermee gepaard gaat, is dan ook het actueel houden van kennis door geïnformeerd te blijven over ontwikkelingen.

Plannen en acties kring Noord

Kansen om bij te dragen aan dit thema worden voornamelijk gezien in goede voorlichting over het voorkomen van verontreinigingen en kennisdeling over ontwikkelingen omtrent bodem.

Mogelijkheden die bijdragen aan dit thema zijn:

- Voorlichting over voorkomen van verontreinigingen
- Kennisdeling door middel van sprekers over ontwikkelingen met betrekking tot bodem in relatie tot de lokale gevolgen

Thema: Water & klimaatadaptatie (bovengemiddeld)

Temperatuurstijging, verandering van neerslagpatronen en zeespiegelstijging zijn als trends geïdentificeerd in de klimaatveranderingen. Ze kunnen de kans op overstromingen vergroten en ook leiden tot meer wateroverlast, langere perioden met droogte en meer hittestress. Ook is er impact zoals vershraling van natuurgebieden door afname van de biodiversiteit en verdroging én afname woon- en leefkwaliteit door hittestress en wateroverlast in naastgelegen woongebieden. Klimaatadaptatie heeft in veel gevallen betrekking op groen en heeft daardoor een sterke verbinding met ruimtelijke kwaliteit.

Waarom is het thema belangrijk?

Wet- en regelgeving, trends en ontwikkelingen

De klimaatdoelen zorgen ervoor dat het klimaat in 2050 nog beheersbaar is, met een stijging van maximaal 1,5 graden Celsius. Het gevolg van deze temperatuurstijging is dat er intensievere regenbuien (hoosbuien) komen en drogere zomers, met op meerdere dagen tropische temperaturen. Dit leidt tot wateroverlast of juist watertekort, hittestress en beïnvloeding van de biodiversiteit. In het Nationaal Waterplan 2016-2021 staan plannen beschreven die gericht zijn op een goede bescherming tegen overstromingen, het voorkomen van wateroverlast en droogte en het bereiken van goede waterkwaliteit en een gezond ecosysteem. Om dit voor elkaar te krijgen, is onder andere integraal waterbeheer nodig. Ook regionaal komen hoosbuien, hitte en droogte steeds vaker voor. In Assen is in een relatief korte periode het aantal tropische dagen verdubbeld (van 3-6 naar 9-12 per jaar).

De gemeente Assen heeft een Waterplan opgesteld. In dit Waterplan is de missie omtrent water opgenomen. De missie is een schoon, heel en veilig watersysteem tegen de laagst mogelijke maatschappelijke kosten. Er gelden drie uitgangspunten: (1) Water schoonhouden, scheiden en zuiveren, (2) Water vasthouden, bergen en afvoeren en (3) Water zichtbaar maken.

In de Omgevingsvisie van de gemeente Assen (2021) wordt ook aangegeven dat ingezet wordt op het verduurzamen en het vergroenen van bedrijventerreinen om hittestress te voorkomen. Dit sluit aan bij de aanvraag die IVN bij het Nationaal Groeifonds gaat doen om bedrijventerreinen te vergroenen, waardoor er geld vrijkomt om bedrijventerreinen klimaatbestendiger en aantrekkelijker te maken.

Belang kring Noord

De ondernemers van Noord zien het belang van Water & klimaatadaptatie. De bedrijventerreinen van Noord bieden mogelijkheden om hiermee aan de slag te gaan, maar er moet gelet worden op de invulling hiervan. Het is mogelijk om het regenwater af te koppelen en te gebruiken voor productieprocessen en toiletvoorzieningen. Daarnaast is het mogelijk om de lege kavels te gebruiken voor overtollig regenwater en zou er op sommige plaatsen bestrating kunnen wijken voor betere infiltratie van water tijdens regenbuien. Door middel van informatiedeling is het mogelijk om diverse opties onder de aandacht te brengen om de (lokale) gevolgen van de klimaatsverandering te verminderen.

Plannen en acties kring Noord

De ondernemers van Noord zien mogelijkheden om stappen te maken op het gebied van waterscheiding, waterhuishouding en klimaatadaptatie.

De volgende plannen worden benoemd in de enquête, interviews of de werksessie:

- Kennisdeling door middel van sprekers over ontwikkelingen met betrekking tot klimaatverandering in relatie tot de lokale gevolgen
- Grijs water gebruiken voor sanitair en/of productieprocessen
- Lege kavels gebruiken voor (tijdelijke) waterberging
- In samenwerking met de gemeente kijken naar mogelijkheden en stimulans om het regenwater af te koppelen (Peelerpark)

Thema: Ruimtelijke kwaliteit (bovengemiddeld)

De ruimtelijke kwaliteit van een gebied is goed als de belevingswaarde, de gebruikswaarde en de toekomstwaarde in balans zijn. Een herkenbaar landschap, bruikbaarheid van het gebied en mogelijkheden om in te spelen op toekomstige veranderingen spelen daarbij een rol. (Zichtbare) cultuurhistorie voegt extra ruimtelijke kwaliteit toe.

Waarom is het thema belangrijk?

Wet- en regelgeving, trends en ontwikkelingen

Het verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit is van belang voor veel provincies en gemeenten in Nederland, waaronder ook provincie Drenthe. De provincie Drenthe heeft een regeling opgesteld waarin een provinciale bijdrage kan worden aangevraagd voor projecten die de ruimtelijke kwaliteit verhogen. Hierbij gaat het onder anderen om het herinrichten van de openbare ruimte.

In de Omgevingsvisie van de provincie Drenthe worden de volgende doelen gesteld:

- het versterken van de ruimtelijke kwaliteit (hoe takt de stad of het dorp aan op het buitengebied)
- het stimuleren van de mogelijkheden van recreatieve uitloop en medegebruik, in aansluiting op de routestructuren in de omgeving
- het realiseren van een natuurlijke verbinding tussen stad en omgeving

Bron: Omgevingsvisie 2018, provincie Drenthe

In de Omgevingsvisie (2021) van de gemeente Assen staat: De stad krijgt een groene uitstraling, wat de stad aantrekkelijker maakt voor Assenaren, bezoekers en voor bedrijven die een vestigingsplek zoeken.

Belang kring Noord

Voor een bedrijventerrein is ruimtelijke kwaliteit een aspect dat nieuwe bedrijven kan aantrekken. Wanneer een bedrijventerrein netjes en goed onderhouden is, maakt dit de omgeving aantrekkelijker. Voor kring Noord gelden in de basis goede

regels met betrekking tot onderhoud, maar de uitvoering staat onder druk van bezuinigingen. Het maaibeeld zorgt ervoor dat er slechts enkele keren per jaar gemaaid wordt, waardoor er vaak sprake is van hoge vegetatie. Door afspraken te maken over waar er ruimte is voor ecologie en waar er intensiever gemaaid moet worden, is het mogelijk om beide thema's te verbeteren. Daarnaast is het aanplanten van meer groen een manier om de omgeving aantrekkelijker te maken, maar het moet wel functioneel blijven. Daarnaast is er sprake van zwerfafval. Wanneer de veegauto vaker langskomt, zal dit al een stuk verbeteren.

Plannen en acties kring Noord

Bij kring Noord is onderhoud van de openbare ruimte het voornaamste aandachtspunt. Momenteel wordt hier volgens de ondernemers te weinig aan gedaan door de gemeente, waardoor de omgeving slordig en verwaarloosd lijkt. Daarnaast zal het werken aan een groen karakter de omgeving aantrekkelijker maken.

- Maaifrequentie verhogen op afgesproken locaties, zodat ruimtelijke kwaliteit en biodiversiteit samen kunnen gaan (evt. geld voor onderhoud van bedrijventerrein overnemen van de gemeente en zelf het onderhoud verzorgen)
- Onderzoeken of hier meer regie en uitvoering bij de leden mogelijk is
- Frequentie van de veegauto verhogen om zwerfafval te verminderen en voorzieningen treffen om zwerfafval te voorkomen
- Groen aanplanten om de omgeving aantrekkelijker te maken (alleen waar mogelijk)
- Informele betrokkenheid van Ondernemend Assen/kring in het handhaven van de gestelde regels omtrent uitstraling bedrijf en/of terrein

Thema: Ecologie (minimaal)

Goed functionerende ecosystemen en gevarieerde leefgebieden zijn onderdeel van een duurzame leefomgeving. Door allerlei menselijke activiteiten staat de natuur in Nederland en wereldwijd sterk onder druk. Daarom is het van belang de huidige ecologische waarden en natuurlijke processen te behouden en waar mogelijk te versterken. Dat is een voorwaarde voor een gezonde biodiversiteit. Ook een goede kwaliteit van water, bodem en lucht draagt bij aan de biodiversiteit.

Waarom is het thema belangrijk?

Wet- en regelgeving, trends en ontwikkelingen

Door klimaatverandering is de biodiversiteit in een snel tempo aan het dalen, waardoor wij moeten letten op de natuur en waar mogelijk de natuur de ruimte geven. Ook vanuit de overheid is er steeds meer oog voor ecologie in projecten en ontwikkelingen. Bedrijventerrein vormen vaak obstakels tussen vergroenende steden en het buitengebied. Tien procent van de Nederlandse beschermde soorten zijn afhankelijk van het stedelijk gebied, waardoor hier een belangrijke slag geslagen kan worden

Een doel van de overheid is om meer natuur in stedelijke gebieden te integreren. Bij nieuwe bouw- en ontwikkelopgaven is natuur betrekken de norm en wordt gesteld dat er in het stedelijk gebied in 2050 voldoende ruimte voor natuur en groen is om bijvoorbeeld insecten genoeg overlevingskansen te geven. Meer groen in de straat gaat ook de effecten van klimaatverandering tegen, zoals hittestress en wateroverlast.

Er zijn verschillende manieren om bij te dragen aan de biodiversiteit in stedelijk gebied. De gemeente Assen subsidieert het aanleggen van groene daken om het integreren van natuur te stimuleren (20 euro per m²). Daarnaast kan de biodiversiteit gestimuleerd worden met speciale dakpannen waarin vogels kunnen nestelen, het plaatsen van nestkasten voor vleermuizen of insectenhôtels of het

aanplanten van struiken die insecten, vlinders en vogels aantrekken. Specifiek voor bedrijventerreinen gaat IVN een aanvraag doen bij het Nationaal Groeifonds om vergroening te stimuleren en hiermee bedrijventerreinen klimaatbestendig en biodivers(er) te maken.

Voor meer mogelijkheden om ecologie te implementeren, zie [hier](#).

Belang kring Noord

Binnen kring Noord is al veel ruimte voor ecologie, omdat er sprake is van veel groen. In het Ambitieweb heeft het geen hoge prioriteit gekregen. Het is wel mogelijk om met weinig moeite aanpassingen door te voeren die ervoor zorgen dat de ecologie verbetert binnen kring Noord.

Plannen en acties kring Noord

Voor kring Noord zijn er enkele mogelijkheden om bij te dragen aan het thema Ecologie, maar hier ligt niet te prioriteit.

De volgende plannen worden benoemd in de enquête, interviews of de werksessie:

- Boomstructuur inrichten voor schaduwvoorziening en verkoeling op het terrein. Voor het bepalen van de locatie van de bomen dient rekening gehouden te worden met overige functies zoals parkeren en ondergrondse kabels en leidingen. Extra bomen op het terrein kunnen gerealiseerd worden waar dit niet conflicteert met andere functies
- Het plaatsen van nestkasten voor vogels en vleermuizen en het plaatsen van insectenhôtels (mogelijk in samenwerking met mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt)
- Op vastgestelde plekken kruidenmengsel inzaaien om flora te stimuleren voor verschillende dieren en insecten
- Gebruik maken van groene daken

Thema: Ruimtegebruik (minimaal)

Het thema Ruimtegebruik heeft betrekking op de beslaglegging op onbebouwde ruimte. Ruimte is schaars in Nederland, waardoor het belangrijk is dat we de beschikbare ruimte zo efficiënt en multifunctioneel mogelijk inrichten. Uitbreiding van bebouwd gebied moet dan ook alleen worden toegelaten als dat vanwege maatschappelijke en/of economische belangen noodzakelijk is.

Waarom is het thema belangrijk?

Wet- en regelgeving, trends en ontwikkelingen

Nederland is een dichtbevolkt en dichtbebouwd land. Op een relatief klein oppervlak biedt het ruimte aan tal van concurrerende functies, zoals wonen, werken, mobiliteit, recreatie en natuur. Het beperken van de uitbreiding van bebouwde ruimte en het meervoudig gebruik maken van de ruimte verlicht de druk op het landschap. Deze beweging is al op gang en de termen functiemenging en multifunctioneel ruimtegebruik komen veel voor.

In vrijwel elke ontwikkeling wordt er gekeken naar een manier om een locatie op meerdere wijzen te gebruiken. Er zijn veel verschillende manieren om ruimtes efficiënter te gebruiken of nuttiger te gebruiken. In een stedelijke omgeving kan bijvoorbeeld natuur toegevoegd worden die zowel een functie voor biodiversiteit als voor ruimtelijke kwaliteit en klimaatadaptatie heeft. Ook voor ondernemers liggen kansen door daken een extra functie te geven (zonnepanelen of groene daken) of de inpanidige ruimte nuttiger te gebruiken.

Daarnaast moeten we behoedzaam omgaan met de nog kostbare beschikbare ruimte. In de Omgevingsvisie van de gemeente Assen is aangegeven dat er geen nieuwe locaties ontwikkeld gaan worden voor bedrijven, maar dat de geplande bedrijventerreinen afgerond worden en dat het huidige aanbod van bedrijventerreinen en kantoorlocaties aangepast wordt aan de toekomstige behoefte van de markt.

Belang kring Noord

Voor kring Noord heeft dit thema niet een hoge prioriteit. Daarnaast is het gekoppeld aan andere thema's, zoals Energie en Vestigingsklimaat. Het is van belang om zuiniger met de beschikbare ruimte om te gaan en eerst de huidige ruimte zo goed mogelijk te benutten.

In kring Noord zijn voldoende daken waar momenteel geen zonnepanelen liggen waar dit wel mogelijk is en lege panden die niet gebruikt worden. Bij een capaciteitsvraag kan eerst gekeken worden naar het vullen van de lege panden. Bij gebleken ongeschiktheid kan nieuw gebouwd worden. De lege kavels kunnen tijdelijk een andere functie vervullen, zoals waterberging.

Plannen en acties kring Noord

Een aantal projecten zijn naar voren gekomen tijdens het ophalen van informatie en in de werksessie. Een aantal genoemde mogelijkheden om het ruimtegebruik te verbeteren:

- Ondersteunen bij het plaatsen van zonnepanelen op (platte) daken (niet op de lege kavels)
- Lege kavels gebruiken voor waterberging (geen zonnepanelen)
- Ondernemers stimuleren om eerst lege panden te vullen met bedrijven voordat er nieuwe panden gebouwd worden
- Het gebruik van groene daken stimuleren
- Kritisch kijken naar de beschikbare ruimte en deze weloverwogen invullen

Thema: Welzijn/leefomgeving (minimaal)

Een duurzame leefomgeving draagt bij aan het welzijn en de gezondheid van mensen. Zo beschermt een duurzame leefomgeving mensen tegen ziekte, calamiteiten en ongevallen. Daarnaast bevordert een duurzame leefomgeving gezond gedrag, zoals bewegen en spelen, een gezonde leefstijl, sociale contacten en sociale veiligheid.

Waarom is het thema belangrijk?

Wet- en regelgeving, trends en ontwikkelingen

Welzijn en gezondheid zijn natuurlijk altijd aandachtspunten om rekening mee te houden. Een belangrijk aspect voor een goede gezondheid is de aanwezigheid van een gezonde leefomgeving. Vanuit het beleid wordt nauwlettend gekeken naar aspecten, zoals omgevingsveiligheid, geur, trilling, geluid, goede riolering en waterkwaliteit en -kwantiteit.

Om de gezondheid te bevorderen, wil de gemeente Assen inzetten op verschillende zaken. Een onderdeel hiervan is de CO₂-uitstoot in de komende jaren verminderen door schoon vervoer te faciliteren. Daarnaast wil de gemeente meer groen in de stad creëren. Groen in de stad is belangrijk voor onder andere de gezondheid, welbevinden en beweging. Ook voor ondernemers is meer groen gunstig. Vaak willen werknemers een luchtje scheppen. Een rondje wandelen in de natuur werkt dan vele malen rustgevender dan in een volledige grijze omgeving, zoals bij veel bedrijventerreinen nu het geval is. Wandelen in het groen heeft ook een positief effect op het geluk van werknemers en het aantal burn-outs.

Een veilige (leef)omgeving is ook voor een bedrijventerrein belangrijk. Rekening houden met de sociale veiligheid verkleint de kans op inbraak of vandalisme.

Belang kring Noord

In kring Noord is het op dit thema al goed geregeld. Er is (in sommige delen) sprake van een gezamenlijk veiligheidssysteem (camera's). Door de brede wegen is de verkeersveiligheid goed en is er over het algemeen voldoende ruimte om een wandeling te maken.

Plannen en acties kring Noord

Vanuit de enquête, interviews en werksessie komen niet veel acties om te verbeteren naar voren. Het is immers al goed geregeld. Mogelijkheden die genoemd worden zijn:

- Inventariseren van de behoefte voor het aanleggen van een trottoir om prettige en veilige looproutes te realiseren
- Stimuleren van implementatie van gezamenlijke maatregelen om inbraak te verminderen (nette opslag)
- Voor zover mogelijk keuzes maken welke bedrijven aan te trekken (bedrijven met een nette uitstraling)
- Handhaving op de gestelde regels over aanzicht en nieuwe bedrijven stimuleren deze regels te volgen
- Gesprekken met ondernemers over de uitstraling van het bedrijventerrein/bedrijf om bewustwording te creëren

Thema: Economische zekerheid (minimaal)

Economische zekerheid gaat mede om toekomstbestendige bedrijfsvoering, waarbij wendbaarheid, innovatie- en daadkracht kerncompetenties zijn. Als we rekening houden met de trends en ontwikkelingen zal een bedrijf er in 2040 anders uit zien dan in 2021. Ondernemers kunnen elkaar helpen en ondersteunen in deze ontwikkelingen.

Waarom is het thema belangrijk?

Wet- en regelgeving, trends en ontwikkelingen

Bij een onderneming komt meer kijken dan het leveren van een dienst of product. Boekhouding, financiën, marketing & communicatie vormen een wezenlijk onderdeel van een gezonde onderneming. Om een onderneming gezond te houden, is het belangrijk om te weten wat er speelt en gaat spelen.

Economische zekerheid is belangrijk voor (startende) ondernemers. In een tijd met snel opvolgende trends en ontwikkelingen is het lastig om het overzicht te houden. Door het delen van informatie kunnen de ondernemers anticiperen op mogelijke ontwikkelingen.

Ook op het raakvlak met andere projecten in dit Masterplan is die informatievoorziening cruciaal. Ondernemend Assen kan de verbinding leggen tussen de ondernemers en de relevante informatie. De projecten zullen deels ook om (extra) investeringen vragen. Daarom is het goed om te wijzen op de beschikbaarheid van subsidieregelingen vanuit lokale, landelijke en Europese overheden voor duurzame ontwikkeling.

Ook de instroom van nieuwe medewerkers en kennis bepalen de toekomstbestendigheid. Daarom is Ondernemend Assen al actief betrokken bij de TechHub, een initiatief om onderwijs en ondernemers bij elkaar te brengen. Via de TechHub zijn technische studenten beschikbaar om ondernemers te helpen met hun innovatievraagstukken. Daar ligt een enorme kans om Economische zekerheid te realiseren.

Belang kring Noord

In kring Noord zitten veelal ondernemers die al wat langer bestaan en een bepaalde economische zekerheid hebben vergaard. Hierbij blijft het van belang om op de hoogte te blijven van nieuwe ontwikkelingen die mogelijk een effect hebben op de bedrijfsvoering en is het wenselijk om vroegtijdig hierop in te spelen. Zo heeft de pandemie ons geleerd dat wat vandaag economische zekerheid is, morgen volledig onzeker kan zijn.

Plannen en acties kring Noord

Kennisdeling is de manier om voorbereid te zijn op veranderende regels en nieuwe crises. Door relevante thema's aan te kaarten via sprekers, bedrijfsbezoeken of webinars is het mogelijk om op te hoogte te zijn/blijven van de nieuwe ontwikkelingen en trends. Dit uit zich in de volgende plannen:

- Spreker(s) uitnodigen om informatie te delen over ontwikkelingen in een bepaald thema
- In kaart brengen welke expertise beschikbaar is bij de leden van Ondernemend Assen om ondersteuning te bieden in economisch onzekere tijden
- Samenwerking tussen het bedrijfsleven, onderwijs en TechHub stimuleren om de kwalitatieve instroom en continuïteit te borgen

Thema: Bereikbaarheid (minimaal)

Voor een duurzame economische ontwikkeling is goede bereikbaarheid een voorwaarde. Dit maakt het mogelijk vraag en aanbod van arbeid, kennis en producten bij elkaar te brengen. Hierbij gaat het niet alleen om fysieke bereikbaarheid, dus mobiliteit, maar ook om digitale bereikbaarheid, waaronder sneller internet. Door kansen voor bereikbaarheid te benutten, komen economie, leefmilieu en klimaat meer in evenwicht.

Waarom is het thema belangrijk?

Wet- en regelgeving, trends en ontwikkelingen

De gemeenteraad van de gemeente Assen heeft in 2017 een visie Mobiliteit vastgesteld om relevante trends en ontwikkelingen beleidsmatig in beeld te brengen. De visie beschrijft een aantal doelen, die integraal geformuleerd zijn:

- Assen is een goed bereikbare stad en blijft dit ook. Onze voorzieningen houden we bereikbaar, ook voor de regio. (We zorgen voor goede doorstroming van verkeer. Deze goede bereikbaarheid draagt een belangrijk economisch doel.)
- Assen is een veilige stad (We pakken onveilige punten aan en geven voorlichting over verkeersveiligheid. Hierdoor willen we verkeersslachtoffers voorkomen.)
- Assen is een fitte en actieve stad met gezonde inwoners (We stimuleren vervoersmiddelen die leiden tot beweging.)
- Assen is een duurzame stad (Verkeer en vervoer is debet aan 30-40% van de uitstoot van schadelijke stoffen, zoals fijnstof en stikstofdioxide. Door het stimuleren en faciliteren van schone vervoersmiddelen dragen we bij aan het verminderen van die uitstoot.)

Door het [Uitvoeringsprogramma mobiliteit 2018-2022](#) wordt invulling gegeven aan deze doelen.

Daarnaast heeft de gemeente Assen het doel gesteld om de luchtkwaliteit te verbeteren door de CO₂-uitstoot te verminderen. Voor de binnenstad zal de gemeente Assen actief aan de slag gaan met een zero-emissie zone. Deze ontwikkelingen zullen leiden tot een verschuiving in brandstof die ook van invloed kan zijn op ondernemers en/of (keuze in) leveranciers.

Belang kring Noord

De ondernemers vinden het thema Bereikbaarheid erg belangrijk. De bereikbaarheid is al goed. Kring Noord ligt dicht langs de snelweg (A28) en is hierdoor gemakkelijk te bereiken. Ook met het openbaar vervoer zijn de bedrijventerreinen goed te bereiken.

Op het gebied van digitale bereikbaarheid is in veel gevallen geen verbetering nodig en voldoet de huidige situatie aan de eisen.

De ondernemers zien dan ook niet de noodzaak om hoog op dit thema in te zetten.

Plannen en acties kring Noord

De ondernemers van kring Noord vinden de fysieke bereikbaarheid goed, waardoor er geen verbetering nodig is. Digitale bereikbaarheid kan verbeterd worden. Er zijn in Assen veel initiatieven op het gebied van aanleggen van glasvezel, maar het wordt niet gezien als een noodzakelijke verbetering. In de enquête, interviews en de werksessies wordt het volgende benoemd:

- Kennisdeling door middel van sprekers over trends en ontwikkelingen zodat vroegtijdig hierop ingespeeld kan worden
- Openbaar vervoer, fietsbereikbaarheid en openbare oplaadinfrastructuur mee laten groeien met de ontwikkelingen van de bedrijventerreinen

Thema: Sociale relevantie (geen)

Sociale relevantie kan breed worden opgevat. Het actief inzetten van lokale expertise helpt om lokale behoeftes te identificeren. Het inzetten van werknemers met een vergrote afstand tot de arbeidsmarkt draagt bij aan social return. Het gaat om het rekening houden met de belanghebbenden, zodat bewustwording, sociaal draagvlak en betrokkenheid ontstaat.

Waarom is het thema belangrijk?

Wet- en regelgeving, trends en ontwikkelingen

Omtrent sociale relevantie is een hele ontwikkeling gaande in de vorm van maatschappelijk verantwoord ondernemen. Maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO) wordt steeds belangrijker en er is steeds meer aandacht voor. Hierbij gaat het om het rekening houden met de effecten van bedrijfsvoering op mens, milieu en maatschappij. De overheid heeft MVO Nederland opgericht om maatschappelijk verantwoord ondernemen verder te brengen.

De gemeente Assen biedt de mogelijkheid om middels 'Social Partnerships' mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt te koppelen aan passende bedrijven.

De Omgevingswet zal zeer waarschijnlijk volgend jaar (2022) zijn intrede doen. De Omgevingswet moet ervoor zorgen dat ondernemen voorspelbaarder is, en procedures sneller en goedkoper maken. Ondernemers kunnen makkelijker vergunningen aanvragen, meldingen doen en zien wat de bouwmogelijkheden op eigen terrein zijn. Daarnaast zal participatie een prominenter rol krijgen, waardoor ondernemers meer de mogelijkheid krijgen om te participeren en invloed uit te oefenen op plannen van de overheid.

Belang kring Noord

Het inzetten van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt wordt al gedaan door sommige ondernemers uit kring Noord, maar dit is afhankelijk van het bedrijf. In sommige bedrijfsvoeringen is dit niet goed te implementeren en niet wenselijk. Andere ondernemers ondersteunen een sociaal doel om op deze manier een bijdrage te leveren aan de maatschappij. In Assen zijn diverse organisaties actief die mogelijkheden bieden om invulling te geven aan Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen, bijvoorbeeld Assen voor Assen, waarmee Ondernemend Assen samenwerkt.

Plannen en acties kring Noord

Een aantal individuele bedrijven hebben dit al voor zichzelf geregeld. Dit thema heeft geen hoge prioriteit. Ondernemend Assen biedt de mogelijkheid om bedrijven te verbinden aan maatschappelijke organisaties. Een aantal genoemde ideeën:

- Waar mogelijk in projecten de verbindingen leggen met mensen die een afstand tot de arbeidsmarkt hebben (groen onderhoud en maken van nestkasten/insectenhôtels)
- Samenwerking met hogeschole om de mogelijkheden voor Noord verder te verkennen

Focus Ondernemend Assen en Noord

Activiteiten en projecten

Onderstaande tabel biedt een samenvatting van de mogelijke projecten en activiteiten. Deze projecten en activiteiten zijn opgehaald tijdens het participatief proces voor het opstellen van het Masterplan. De lijst vormt daarmee een prioritering op hoofdlijnen. Soms met een concrete tijdsaanduiding vanuit de wet en regelgeving. De prioritering op hoofdlijnen stelt ons in staat onze projecten af te stemmen met projecten binnen gemeente en provincie. Hierbij moet rekening worden gehouden met de gemeenteraadsverkiezingen van maart 2022 en eventuele wijzigingen in de beleidsvisie. Soms zal dat leiden tot aanpassing van de prioritering aan de uitvoeringsagenda van gemeente of provincie. Hiervoor is het

soms nodig om aan te dringen op het versnellen van de uitvoeringsagenda en deze aan te passen aan het voor SBP gewenste tijdspad. Voor de uitvoering van de projecten zullen de plannen gedetailleerd uitgewerkt worden in het jaarplan dat Ondernemend Assen jaarlijks maakt. In die jaarplannen wordt gewoonlijk ook een doorkijk gemaakt naar de opvolgende jaren zodat duidelijk wordt welke projecten dan kunnen gaan spelen. Bij de uitvoering van de projecten is het van belang naar de mogelijkheid te kijken om samen te werken met onderwijsinstellingen.

Project/activiteit	Doel	Thema	Prioritering planning
Synergie	<ul style="list-style-type: none"> • Verkennen van (lokale) alternatieve energiebronnen om mogelijkheden inzichtelijk te krijgen • Coöperatieve aanpak waar overschot aan energie aan anderen geleverd wordt om te zorgen voor een betere verdeling • Vraagbundeling om tot betere inkooprijzen te komen en om kosten te drukken • Isoleren van panden om energielabel C te behalen voor einde 2022 • Platte daken benutten voor zonnepanelen (gezamenlijk inkoop en uitvoering) • Proactief plan Warmtetransitie opstellen (communiceren met gemeente) • Ontwikkeling collectieve warmte in zicht houden om tijdig mee te gaan in de verandering 	Energie, Ruimtegebruik	Alvorens kennis delen, 1 januari 2023 minimaal energielabel C hebben, SDE ++2021 subsidie voor hernieuwbare energie tussen 21 september en 14 oktober 2021 aanvragen
Plek voor iedereen	<ul style="list-style-type: none"> • Waar mogelijk woningen integreren aan de randen van de bedrijventerreinen (woon-werk functie uitbreiden) met name voor duurzame ondernemers • Ondernemers samen brengen in bedrijfsloodsen voor samenwerking en gedeelde bedrijfsruimte (afhankelijk van de vraag) • Kavels opknippen zodat kleine ondernemers zich kunnen vestigen (oog houden voor groen) • 'Kantoor'-functie wijzigen in het bestemmingsplan, zodat ook andere bedrijven zich kunnen vestigen • Ondernemers stimuleren om eerst lege panden te vullen met bedrijven voordat er nieuwe panden gebouwd worden. • Kritisch kijken naar de beschikbare ruimte en deze weloverwogen invullen 	Vestigingsklimaat, Ruimtegebruik	

Focus Ondernemend Assen en Noord

Activiteiten en projecten

Project/activiteit	Doel	Thema	Prioritering planning
Kennis is kracht	<ul style="list-style-type: none"> • Kennisdeling door middel van sprekers over ontwikkelingen en wet- en regelgevingen omtrent Energie, zodat ondernemers op de hoogte zijn • Bedrijfsbezoeken bij CO₂-neutrale bedrijven om anderen te inspireren • Isolatiemogelijkheden onder de aandacht brengen om isolatie in gang te zetten • Kennisdeling door middel van sprekers over ontwikkelingen en wet- en regelgevingen met betrekking tot Materialen, zodat ondernemers op de hoogte zijn • Bedrijfsbezoeken of pitch door ondernemer die al circulair gebruikt maakt van materialen om anderen te inspireren • Voorlichting over voorkomen van verontreinigingen om hier bewust(er) mee om te gaan • Kennisdeling door middel van sprekers over ontwikkelingen met betrekking tot Bodem in relatie tot de lokale gevolgen om voorbereid te zijn op veranderingen • Kennisdeling door middel van sprekers over ontwikkelingen met betrekking tot Klimaatverandering in relatie tot de lokale gevolgen • In kaart brengen welke expertise beschikbaar is bij de leden van Ondernemend Assen om ondersteuning te bieden in economisch onzekere tijden, zodat ondernemers elkaar kunnen helpen • Spreker(s) uitnodigen om informatie te delen over ontwikkelingen binnen een bepaald thema omtrent bedrijfsvoering om toekomstbestendiger te worden • Kennisdeling door middel van sprekers over trends en ontwikkelingen met betrekking tot (digitale) Bereikbaarheid zodat hier vroegtijdig op ingespeeld kan worden 	Energie, Materialen, Bodem, Water & klimaatadaptatie, Economische zekerheid, Bereikbaarheid	Vaak beginstap voor andere projecten
Maatschappelijk betrokken	<ul style="list-style-type: none"> • Mogelijkheden voor samenwerking met hogescholen voor Noord verder verkennen • Waar mogelijk in projecten de verbindingen leggen met mensen die een afstand tot de arbeidsmarkt hebben (groen onderhoud en maken van nestkasten/insectenhôtels) • Samenwerking tussen het bedrijfsleven, onderwijs en TechHub stimuleren om de kwalitatieve instroom en continuïteit te borgen 	Sociale relevantie, Vestigingsklimaat	

Focus Ondernemend Assen en Noord

Activiteiten en projecten

Project/activiteit	Doel	Thema	Prioritering planning
Van afval naar grondstof	<ul style="list-style-type: none"> In kaart brengen van alle soorten afvalstromen in Noord voor overzicht Inzamelpunt(en) voor plastic, glas, metalen en vetten (afvalscheiding) Inzameldag(en) voor elektronische apparatuur Bedrijven samen brengen om samen te werken aan een grondstofkringloop Samenwerking met de gemeente zoeken om tijdelijk circulariteit te stimuleren totdat grondstoffen zelf kapitaal vormen 	Materialen	Alvorens kennis delen
Handig met water	<ul style="list-style-type: none"> Grijs water gebruiken voor sanitair en/of productieprocessen Lege kavels gebruiken voor (tijdelijke) waterberging In samenwerking met de gemeente kijken naar mogelijkheden en stimulans om het regenwater af te koppelen (Peelerpark) 	Water & klimaatadaptatie, Ruimtegebruik	Alvorens kennis delen
Schoon, heel en veilig	<ul style="list-style-type: none"> Maaifrequentie verhogen op afgesproken locaties, zodat ruimtelijke kwaliteit en biodiversiteit samen kunnen gaan (evt. geld voor onderhoud van bedrijventerrein overnemen en zelf het onderhoud verzorgen) Frequentie van de veegauto verhogen om zwerfafval te verminderen en voorzieningen treffen om zwerfafval te voorkomen Informele betrokkenheid van Ondernemend Assen/kring in het handhaven van de gestelde regels omtrent uitstraling bedrijf en/of terrein Inventariseren van de behoefte voor het aanleggen van een trottoir om prettige en veilige looproutes te realiseren Stimuleren van implementatie van gezamenlijke maatregelen om inbraak te verminderen (nette opslag) 	Ruimtelijke kwaliteit, Welzijn/leefomgeving	

Focus Ondernemend Assen en Noord

Activiteiten en projecten

Project/activiteit	Doel	Thema	Prioritering planning
Met oog voor de natuur	<ul style="list-style-type: none"> • Boomstructuur inrichten voor schaduwvoorziening op plekken waar dit niet conflicteert met andere functies • Groen aanplanten om de omgeving aantrekkelijker te maken (alleen waar mogelijk) • Het plaatsen van nestkasten voor vogels en vleermuizen en het plaatsen van insectenhôtels (mogelijk in samenwerking met mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt) • Op vastgestelde plekken kruidenmengsel inzaaien om flora te stimuleren voor verschillende dieren en insecten • Het gebruik van groene daken stimuleren 	Ecologie, Ruimtegebruik, Ruimtelijke kwaliteit	In lijn met de Omgevingsvisie van de gemeente voor de komende 20 jaar (2021)
Bedrijventerrein met een eigen profiel	<ul style="list-style-type: none"> • Aantrekken van duurzame bedrijven en vestigen voor 'groene' bedrijven makkelijker maken • Voor zo ver mogelijk keuzes maken welke bedrijven aan te trekken (bedrijven met een nette uitstraling) • Handhaving op de gestelde regels over aanzicht en nieuwe bedrijven stimuleren deze regels te volgen • Gesprekken met ondernemers over de uitstraling van het bedrijventerrein/bedrijf om bewustwording te creëren • Openbaar vervoer, fietsbereikbaarheid en openbare oplaadinfrastructuur mee laten groeien met de ontwikkelingen van het bedrijventerrein 	Vestigingsklimaat, Welzijn/leefomgeving, Bereikbaarheid	In lijn met de Omgevingsvisie van de gemeente voor de komende 20 jaar (2021)
Digitale stap in de goede richting	<ul style="list-style-type: none"> • In kaart brengen van initiatieven tot het realiseren van glasvezel 	Bereikbaarheid	

Verantwoording

Titel	Masterplan bedrijventerreinen Assen – Kring Noord
Opdrachtgever	Ondernemend Assen
Projectleider	Henk Klaassens
Auteur(s)	Taco Wiegink
Tweede lezer	Sanne de Groot
Projectnummer	1277545
Aantal pagina's	24
Datum	16.07.2021

Colofon

Tauw bv
Australiëlaan 5
Postbus 3015
3502 GA Utrecht
T +31 30 28 24 82 4
E info.utrecht@tauw.com

Thema: Energie

Stappenplan elektriciteit en warmte

Voor de nabije toekomst is vooral het energielabel-C van belang. Op de middellange termijn zijn er concrete wensen en mogelijkheden om collectief elektriciteit en/of warmte op te wekken. Hier moeten vraag en aanbod goed op elkaar worden afgestemd en kan (kring overstijgend) een agenderende, informerende en trekkende rol liggen voor OA.

1. Informatievoorziening energieopgave

In de eerste stap vindt kennisdeling plaats door middel van sprekers over ontwikkelingen en wet- en regelgeving met betrekking tot de energieopgave. Daarnaast bezoeken (geïnteresseerde) ondernemers bedrijven die CO₂-neutraal zijn en leren van hun ervaringen.

2. Isoleren

Voor pandeigenaren en huurders met kantoren is het noodzakelijk om te zorgen voor energielabel C voor einde 2022. Om dit te realiseren moet per pand een actieplan worden opgesteld voor het behalen van energielabel C.

Naast de verplichting om te voldoen aan label C liggen er kansen om het pand verder te isoleren en op die manier aardgasvrij-ready te maken. Veel bedrijven zullen vanuit de warmtetransitie in de toekomst overgaan op lage temperatuur warmte, waarbij goede isolatie gewenst is. Wanneer de benodigde isolatie in één keer te realiseren is, kan dit op een goedkopere en efficiënte manier en is het bedrijf klaar voor de toekomst. Met behulp van collectieve inkoop worden de leden ontzorgd en levert dit gunstigere inkoopprijzen.

3. Zon-op-dak project: gezamenlijke aanpak

In heel Assen zijn er voldoende daken die geschikt zijn voor zonnepanelen. Door dit als kring op te pakken en te inventariseren wie gebruik wil/kan maken van het Zon-op-dak project, is het inzichtelijk over welke hoeveelheden het gaat. Het al lopende project Zon-op-de-zaak kan hieraan verbonden worden. Vraagbundeling versterkt de onderhandelingspositie met partijen in de uitvoeringsfase. Met het inzicht in gebruikers is het ook mogelijk om het overschot aan energie efficiënt te verspreiden en te herleiden wie energie levert en afneemt. Ondertussen kan een financieringsvorm worden gekozen die past bij de situatie. Hiervoor is ook behoefte aan heldere informatie.

4. Warmtetransitie - proactief plan

In deze stap kan met de gemeente gekeken worden naar de warmtetransitie en moet een visie opgesteld worden hoe hiermee om te gaan en welke stappen doorlopen moeten worden. Een onderdeel hiervan zal de verkenning van (lokale) alternatieve warmtebronnen zijn.

5. Collectieve warmte realiseren

Afhankelijk van de ontwikkeling opstellen van een plan om warmte te delen, gezamenlijk in te kopen of in afstemming met omliggende bebouwing warmtebronnen te benutten.